

6.68x16.73	1/5	7	עמוד	ישראל היום! - שישיבת	21/01/2022	80326630-8
המוכז הרפואי פדה פורי - 21992						

**תכירו את אנשי
הצוותים הרפואיים
שמתנדבים לטפל
בחולי הקורונה
כבר חמישה גלים**

26 שנתיים בחזית

אח אחד, שתי אחיות ורופא, שעובדים במחלקות הקורונה מאז תחילת המגיפה, לוקחים את העבודה – ואת החולים – ללב / בתיחן אפשטיין אליאס

27.48x33.55	2/5	26	עמוד	ישראל היום! - שישיבת	21/01/2022	80326626-3
המרכז הרפואי פדה פורי - 21992						

האח אחמד בלאונה מבית החולים פוריה טיפל בנהג ההסעות שהיה אחד הנדבקים הראשונים בארץ: "הלכתי עם חליפת המיגון, הרגשתי כאילו אני בכור גרעיני וידעתי שאני עושה משהו גדול" ✕ האחיות לאה בן גיגי מלניאדו לא שוכחת את משפחתו של חולה בן 60, שנפטר במשמרת שלה: "הם היו בחוץ והתחננו שנעזור לו. הילדים שלו היו בגיל של הילדים שלי" ✕ האחיות יבגניה מיזין משערי צדק מרגישה שבכל פעם שהיא רואה אנשים שעבדו איתה במחלקה, "זה כמו לפגוש חברה מהמילואים" ✕ והרופא המרדים ד"ר כמאל מג'דלה מוולפסון, שזכה לכינוי "ד"ר קורונה", מבטיח: "גם אם יהיה גל עשירי, לא אעזוב" ✕ אנשי צוות רפואי שעובדים כבר שנתיים רצופות במחלקות הקורונה מדברים על ההתמודדות הפיזית והנפשית הקשה, התקוות לעתיד - ותחושת השליחות

| בת-חן אפשטיין אליאס |

אתה לא קורונה

26.92x33.34	3/5	27	עמוד	ישראל היום! - שי שבת	21/01/2022	80326627-4
המרכז הרפואי פדה פורי - 21992						

מימין: יבגניה מיזין,
אחמד בלאונה, לאה בן גיגי
וד"ר כמאל מג'דלה.
לאה: "מה שמניע אותי הוא
היכולת לתת תקווה
לחולים, להציל אותם"
(עיבוד תמונה. צילומים:
אורן בן חקון, אפרת אשל,
גיל אליהו-ג'ני)

לא עוזבים אותן כלל. הם שם גם עכשיו, כשהגל החמישי מכה עם עשרות אלפי מאומתים מדי יום. והם שם כי זה מה שהם יודעים לעשות הכי טוב, לעזור לאנשים, והמקום שבו הם הכי נדרשים כרגע הוא מחלקת הקורונה.

בשבועיים האחרונים פגשנו כמה מהם. האחות לאה מלניאדו, הרופא המרדים ד"ר כמאל מג'דלה מוולפסון, האחות יבגניה מיזין משערי צדק והאח אחמד בלאונה מפוריה. ארבעה עובדים מסורים, שחוזרים שוב ושוב למחלקה הקשה. עכשיו הם משתפים בכאב שנשאר אחרי משמרות ארוכות, בתי קווה שנגזזה בכל פעם מחדש שאולי הפעם זה הגל האחרון, ובהבטחה שכל עוד יש מחלקות קורונה, הם יהיו שם לעזור. חלקם מחזיקים ב"שיאים" מפוקפקים של שעות ארוכות שבהן הצליחו להישאר במחלקה

הגדול בן 22 והקטן רק בן שנתיים וחצי. אחות בל-ניאדו כבר יותר מ-15 שנה, אבל בשנתיים האחרונות היא עובדת כמעט ללא הפסקה במחלקת הקורוני נה שבקומה הראשונה. התחילה במארס 2020, עם פתיחת המחלקה הראשונה, ונשאבה לזה.

מחלקות הקורונה הן הקשות ביותר בבתי החור לים. קשות למאושפזים, ששוכבים מבודדים מה-עולם, וקשות לסגל הרפואי, שעובד תחת לחץ, ללא יכולת להוריד את המסכה והכפפות אפילו לרגע. בשל הקושי הפיזי והרגשי, הצוותים במחל-קות עובדים בסככים. כמה שבועות בקורונה, ואחר כך בחזרה למחלקת האם, "להתאוורר". רק מתי מעט מסוגלים לחזור בשנית למחלקות הקורונה, שבבתי חולים מסוימים, כמו שערי צדק ופוריה, מעולם לא נסגרו לחלוטין. יחידי סגולה אף יותר

את המסכה לרגע, גם לא כדי לשתות קצת מים. "עכשיו עוד בסדר, לכאורה, אבל אני עוד סוח-בת כאב לב גדול מהגל הקודם, שבו ראינו אנשים שהרגישו טוב יחסית, ופתאום הידרדרו במהירות. את חושבת שהם יהיו בריאים ויסתדרו עם זה, אבל זה לא תמיד קורה. הגל הקודם השאיר אצלי חותם לא פשוט, כי היה בו מספר גבוה של חולים שנפ-טרו, בעיקר צעירים. וזה שובר".

אז למה בחרת לעבוד שוב במחלקת הקורונה? יכולת להישאר במחלקה הקרדיולוגית, שבה את עובדת בימי שגרה.

"נכון. אבל אני רואה את השליחות שברבר הזה. מה שמניע אותי הוא היכולת לתת תקווה לחולים ולהציל אותם. כל עוד אני יכולה, אשאר כאן".

היא בת 41, גרה בקרומים, נשואה ואם לשישה,

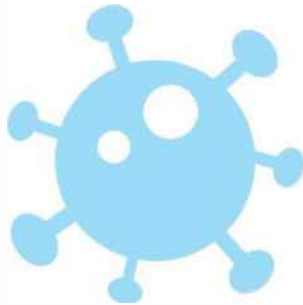
אמצע השבוע שעבר, בוקר. האחות לאה בן גיגי נכנסת שוב למחלקת הקורונה המבודדת בבית החולים לניאדו שבנתניה. 28 חולים שוכי-בים כאן היום, ולאח עובדת בין המיטות, נותנת תרופות לאחה, מודדת סטורציה אצל האחה, ולא שוכחת לומר מילה טובה לכל אחת.

"בפעם החמישית הכל כבר נראה פשוט יותר", היא מחייכת ברוגע, מיישרת את המטפחת שלי-ראשה, שמצליחה להישאר במקום גם אחרי שהיא מסירה את מסכת הפנים השקופה. אבל כפנים, היא מודה אחר כך, עדיין מתחוללת סערה.

אחרי שעתיים במחלקה לאה יוצאת. גומעת בש-קיקה מכוס המים שמחכה לה, תוך שהיא מדברת איתי. במחלקת הקורונה העובדים לא יכולים להוריד

80326628-5	21/01/2022	ישראל היום!	- שי שבת	עמוד 28	4/5	27.11x32.88
המרכז הרפואי פדה פורי - 21992						

ללא יציאה, של מספר נפטרים במשמרת, ושל מספר גבוה של הליכים רפואיים שביצעו.

אחרי הגל הרביעי, לאה כמעט נשברה.

"ביום הראשון שלי במחלקה, במארס 2020, פחדתי שאביא משהו מהמחלה הביתה, לילדים. את לא יודעת כמה את מירבקת אחרי שאת נמצאת ליד חולי קורונה, לפעמים שתי משמרות ברצף, כמה פעמים בשבוע. אולי זה לא היה אחראי מצירי לקפוץ ככה לעבוד במחלקה עם חולים במחלה מסתורית ומסוכנת, אבל אמרתי לע" צמי שמישהו חייב לטפל בחולים האלה ולתמוך בהם. "אחרי שהרגלתי את בני המשפחה לא להתקרב אלי מייד כשאני חוזרת מהעבודה, אלא לתת לי להחליף בגדים ולהתקלח, החשש ירד. אין מה לעשות, בחרתי במקצוע שהוא שליחות, ולכן לא משנה אם יש סיכון בעבודה או לא. אני באה לעבוד".

גם אחמד בלאונה (40), היום אח בכיר במחלקת טי" פול נמרץ קורונה בבית החולים פוריה שבטבריה, ועד לפני שנתיים אח במחלקת טיפול נמרץ לב, חשש קצת ברגע הראשון. עד היום הוא זוכר איך נקרא במארס 2020 לטפל בנהג ההסעות של התיירים מיוון, שהיה אחד מחולי הקורונה הראשונים בארץ.

"בהתחלה נרתעתי מהמחשבה על עבודה עם חולי קורונה", הוא מספר. "חשבתי לעצמי, יש לך ילדים, מש"

"הילדים התרגלו לא לקפוץ עלי". אחמד בלאונה "כל הזמן היו פה חולים". יבגניה מיזין

פחה, אתה לא צריך לסכן אותם. כשביקשו ממני לעבוד לעבוד שם, התקשרתי לאשתי. סיפרתי לה שמחפשים אחים שיטפלו בחולי קורונה, ושלא כולם מסכימים. התלבטנו רגע ביחד, ואז אמרתי לה שאם לא אני, מי ילך לשם? הרגשתי שיש לי מחויבות, בגלל הוותק שלי והמומחיות שלי בטיפול נמרץ".

הוא לוקח נשימה עמוקה. "אני זוכר איך הלכתי במס' רדון לחדר של הנהג שנרבק, לבוש בחליפת מיגון, והר" גשתי כאילו אני בכור גרעיני. שמעתי את הנשימות של עצמי בתוך המסכה ואת ההר של הצעדים שלי במתחם המבודד, וידעתי שאני עושה משהו גדול. אבל בפנים' בפנים מאוד חששתי. הרי לא ידענו מה זו המחלה הזאת. "לקחתי הרבה אוויר, התחלתי לעבוד והצלחתי לייצב אותו. כשסיימתי את המשמרת התקשרתי לאשתי ובי" קשתי שתשאיר לי שקית בגדים מחוץ לבית, כדי שא' חליף בגדים ואתקלח, ורק אז אראה אותה ואת הילדים. עד כדי כך פחדנו.

"היום, שנתיים אחרי, הילדים כבר התרגלו שכשאני חוזר הביתה, הם לא יכולים ישר לקפוץ עלי, אלא מחכים שאסיים להתקלח, ואז אני שלהם. כשנגמר הגל הראשון והמחלקה נסגרה, חשבנו שהכל נגמר וחזרתי לעבודה הרגילה בטיפול נמרץ. שלושה שבועות אחר כך כבר היינו עמוק בתוך הגל השני".

אחמה, נשוי ואב לשלושה, גר בכרמיאל. את ההתמחות בטיפול נמרץ עשה במחלקת ניתוחי לב וחזה בבילינסון, וב־2014 עזר להקים את היחידה לטיפול נמרץ בפוריה. מאז הוא שם, ובשנתיים האחרונות – בעיקר במחלקת טיפול נמרץ קורונה. מחלקה קשה, עמוסה, שבתחילת השבוע שכבו בה עשרה חולים, שניים מהם במצב קריטי. ביום העצמאות שעבר נבחר להשיא משואה.

ליד המחלקה לטיפול נמרץ קורונה נמצאת המחל" קה לטיפול נמרץ נשימתי, שמטפלת בחולים "רגילים". אחמד מתרוצץ בין שתיהן, עוטה ומוריד שוב ושוב את חליפת המיגון. "הגל הזה קצת שונה מהקודמים, כי יש הרבה חולים שהגיעו לבית החולים מסיבות אחרות והת' גלו כחולי קורונה", הוא מספר. "יש כאן הרבה חולים במחלות חורף, כמו שפעת לסוגיה. מספר חולי הקורונה הקשים מועט, אבל זה יכול להשתנות. עדיין לא התרי' גלתי למראה של חולים שמידרדרים במהירות.

"בגל הראשון ארגנתי, ביחד עם מנהל המחלקה ומ' נהל שירות ניתוחי לב בבית החולים, הכשרה לעובדים במחלקה איך להפעיל אקמו (המכשיר המחליף את פעולת הלב והריאות; ב"א), ויצאנו לדרך. בגל השני, כשפתחו את המחלקה מחדש, התגברתי לעבוד בה, ואז התחיל להיות ממש קשה. הגיעו חולים קשים שהיו זקור' קים לאקמו, הקמנו טיפול נמרץ בתוך מחלקת הקורונה, ואני הפכתי לאחראי טיפול נמרץ במחלקה. קיבלתי רשימה של אנשי צוות, שמורכבת מאחים ומאחיות ממחלקות אחרות בבית החולים, וארְגנו להם הרצאות וקורסים כדי שיוכלו להצליח בעבודה".

למרות העייפות הנכרת בעיניו הבהירות, הוא מלא אנרגיה ומבטיח שימשיך לעבוד במחלקה גם אם יהיה גל עשירי. "זו לא עבודה פשוטה. בהתחלה היא היתה עוד יותר מורכבת, בעיקר בגלל התנאים החיצוניים. עבדנו עם חליפות כמו של אסטרונאוטים, בלי מיווג ובלי אפשרות לפתוח חלונות, כדי למנוע זיהומים. היו משמרות שהרגשתי מחנק בגרון. אבל אין מה לעשות, אתה לא יכול להוריד את המסכה ולנשום.

"לפעמים הייתי צריך לעבוד 24 שעות ברצף, כדי לעזור להביא חולים שהיו זקוקים לאקמו מבתי חולים אחרים לפוריה. לפני שנה קיבלנו תקן לעוד ארבע מי' טות טיפול נמרץ שהוסבו לטובת חולי קורונה, והמיטות האלו בדרך כלל מלאות".

הרבה מים עברו בנהר הקורונה, ובין הגלים שונו

נוהלי העבודה. בני המשפחה של החולים, שבתחילה כמעט לא הורשו להיכנס למחלקות מחשש להדבקה, יכולים היום לבקר בתנאי תו ירוק, וגם חליפות המיגון הסגורות הוחלפו בחלוקים חד־פעמיים. המס' כות הפכו להיות שקופות, כך שאפשר כבר לזהות את הבעות הפנים של אנשי הצוות המטפל.

ד"ר כמאל מג'דלה (35), מתמחה בהרדמה בבית החולים וולפסון שבחולון, כבר זכה לכינוי "ד"ר קורונה". בש' נתיים האחרונות ביצע כ־80 אחוז מהליכי האינטובציה (החדרת צינור לכלי הנשימה; ב"א) של חולי הקורונה בבית החולים, כולל שיא של שבע אינטובציות ביום. הממוצע במחלקת הקורונה הוא שלוש-ארבע פעמים. הוא גר עם הוריו ואחיו בבאקה אל־גרבייה. לוולפ' סון הגיע לפני שנתיים, אחרי התמחות של כחצי שנה בשיבא. שבועות ספורים אחר כך פרצה המגפה.

"בגל הראשון ובגל השני, הייתי ישן בבית אחר שיש לי ביישוב, מחשש לבריאות של הוריי המבוגרים. הם היו מביאים לי אוכל, שמים ליד הדלת והולכים. בת' קופה ההיא כולנו בבית החולים היינו בפאניקה. אף אחד לא ידע איך מתמגנים, איך מטפלים, איך עושים אינטובציה עם כל הבגדים המסורבלים האלה. אבל כן ידענו שלא תהיה לנו ברירה אלא לטפל בחולים שיגיעו. "לא אשכח את החולה הקשה הראשונה שבה טיפ' לתי, בפברואר 2020. קיבלנו קריאה בשעה 12 בלילה, שיש חולת קורונה במחלקה פנימית שצריכה הנשמה. האחראי שלי אמר שלפני שאני הולך, אני חייב להתמגן כמו שהתמגנו בעבר בימי שפעת החזירים, עם חליפה

מכף רגל ועד ראש. הוא אמר לי לנסות להתרחק מנ' תיב האוויר שלה.

"ההליכה לשם היתה מפחידה. נראה לי שהדופק שלי היה 120–130 מרוב פחד. לא הבנתי למה דווקא אני נפלתי על הטיפול בחולה הזו. כשהגעתי למחלקה הרגשתי את כל החום בראש.

"עמד שם צוות סיעודי שנתן לי את המסכה, את הערדליים ואת החלוק, התלבשתי, לקחתי נשימה עמו' קה ונכנסתי. החולה כבר היתה במצב הכרה ירוד, עם סטורציה של 65 בערך, נשמה בכבדות. פחדתי עליה ופחדתי על עצמי, כי היינו פנים אל פנים, ועמרתי מול נתיב האוויר שלה. זה מלחיק, כי אתה צריך לחשוב מה, להבין מה לעשות.

"לקחתי עוד רגע עד שהבנתי איך אני מחבר אותה לאָמבו (מפוח הנשמה; ב"א) ופותח לה נתיב אוויר באינטובציה. רגע אחרי, הכל הסתדר. נרגעתי. למרות הפחד, הלחץ והאדים במסכה, הצלחתי לעזור לה. אחר כך היא היתה החולה הראשונה במחלקת קורונה, ואחרי כמה שבועות החלימה ושוחררה. אני כבר לא זוכר כבר בכמה חולים טיפלתי מאז".

למה לעבוד דווקא במחלקה הכי קשה והכי לא צפויה בבית החולים?

"כי ראיתי שאני יכול לעזור המרדים הוא זה שמבין בשיטות הנשמה ובעזרה נשימתית לחולה, וזה משרה רוגע על הצוותים. הרופאים במחלקות הפנימיות לא מתעסקים עם הנשמה ביומיום. הם עושים עבודה נהד' רת, אבל אנחנו אלה שמומחים בהנשמה ובאינטובציה, שבהן כל שנייה קובעת. לכן ברור שנעשה את זה בצורה הכי טובה, גם כשיש אדים במסכה וכשלא רואים טוב ויש לחץ בגלל ריבוי החולים".

אם יהיה גל נוסף, תהיה שם שוב?

"אפילו אם יהיה גל עשירי, לא אעוזב. מהיום שבו התחלתי לעבוד בבית החולים, אבא שלי אמר לי להתנהג לחולים כאילו הם בני משפחה שלי – וככה אני עושה. אני עובד מהרגש. גם אם המשמרת שלי נגמרת ואומ' רים לי שיש חולה קורונה שצריך להנשים, אחזור אליו. "כמובן שגם התרגלנו, העבודה היא כבר ברוטינה, ואתה יודע בדיוק מה צריך לעשות ואיך לעבוד וגם משתכלל עם הזמן. בהתחלה, למשל, עשינו אינטובציה בשכיבה. היום אני עושה אותה בזווית המרדמה ישיבה. הקורונה היא בית הספר של החיים".

כששואלים את יבגניה מיזין (47) למה התחילה

לעבוד במחלקת הקורונה בבית החולים שערי צדק, היא צוחקת. "לא נעים לומר, אבל זה התחיל כשיקול כלכלי", היא אומרת, "אבל מהר מאוד נשאבתי לזה".

כבר כמעט 20 שנה שהיא עובדת כאחות, בשנים האחרונות במחלקת אף אוזן גרון, מטפלת בחולים אחרי ניתוחים. עם פרוץ המגפה ופתיחת מחלקת הקורונה, הוריעו בבית החולים שכל הניתוחים שנקבעו מראש במחלקה שלה מופסקים. "הבנתי שאם אני רוצה לקבל עוד משמרות בעבודה, כדאי לי להתנדב למחלקת הקר' רונה. היה לי ניסיון בעבודה בחדר מיון, וידעתי שמדובר במחלה ויראלית, ושנעבוד בצורה ממוגנת. מי בכלל חשב אז ששנתיים אחר כך עדיין אמשיך לטפל בדבר הזה".

היא גרה בירושלים עם שני ילדיה, בת 17 ובן 6. "הבן שלי נולד פג והיה מונשם אחרי הלידה, מה שגרם לי לחשוש בהתחלה שאולי אדביק או אסכן אותו. ביקשתי להתייעץ עם רופאה בכירה, והיא הסבירה שאם היום הוא נושם רגיל ולא זקוק לשום תמיכה נשימתית, אז אין בעיה. זה הרגיע אותי. אני חושבת שהפחד שלי להישאר בלי עבודה אחרי שביטלו את כל הניתוחים האלקטיביים היה גדול יותר מהפחד מהמחלה".

יבגניה היתה שם מהיום הראשון, כשמחלקת לב־חזה הפכה למחלקת הקורונה. כאחות אחראית למניעת זיהומים במחלקת אף אוזן גרון, היא התגדרה בהתחלה לעבוד במיגון הצוות הרפואי. עזרה לצוותים ללבוש את המיגון בכניסה למחלקה ולהוריד אותו ביציאה. במקביל, נכנסה בעצמה לטפל בחולים בתוך המחלקה.

27.32x32.88	5/5	29	עמוד	ישראל היום! - שישיבת	21/01/2022	80326629-6
המרכז הרפואי פדה פורי - 21992						

צילומים: אפרת אשל

"הרבה פעמים חזרתי הביתה ובכיתי". לאה בן גיגי

"הקורונה היא בית הספר של החיים". ד"ר כמאל מג'דלה

לאה בן גיגי: "אני מצליחה להסתדר עם התנאים הפיזיים, אבל הקושי הרגשי יושב עלייך. אני רוצה לעזור לחולים, לראות אותם מבראים, ולא תמיד זה מצליח. מצד שני, ראינו חולים שחשבנו שלא ייצאו מזה, והם החלימו ויצאו מכאן חזקים"

"אלה מקרים שזכורים לטובה, כי האשה הזו גם זכתה להיות לצד בתה ביום החתונה, וגם החלימה אחרי כמה ימים וחזרה הביתה".
ואחריה חזרת שוב למחלקת הקורונה.

"כשפתחנו מחדש את המחלקה, לא אמרתי 'אוי, צריך שוב לעבוד במחלקת קורונה'. היה לי עצוב על החולים, והבירורים, והתורים בבדיקות, ואי הסדר במסגרות של הילדים, וכל מה שמתלווה לעוד גל. אנחנו פשוט מותשים מהכל.

"לפני כמה חודשים ארגנו לנו בבית החולים סדנת תמיכה של יומיים, שהוגדרה כ'פוסט-קורונה'. אז עוד באמת חשבנו שהמחלה מאחורינו. היו לנו שתי מנחות מעולות, שעברו איתנו על דרכים להוציא את כל הרגי שות שהפנמנו בגלים הקורמים. הסדנה הזאת עזרה לי, הרגשתי שאני יכולה לרוקן את כל התיק של המטען הרגשי, שהיה לי מאוד קשה.

"אני מצליחה להסתדר עם העבודה בתנאים פיזיים לא קלים, אבל הקושי הרגשי יושב עלייך. בכל פעם שאני נכנסת למחלקה אני רוצה לעזור לחולים, לראות אותם מבראים, ולא תמיד זה מצליח. מצד שני, ראינו חולים שחשבנו שלא ייצאו מזה, והם החלימו ויצאו מבית החולים חזקים. מקרים כאלה מחזקים ומלמדים אותך לא לאבד תקווה, ותמיד להילחם.

"למרותי שבזכות הרצון לעזור לוולת אני יכולה להיטגל לכל דבר, גם לעבודה בתנאי מיגון קשים ועם צוות חסר, עניין שמורגש עכשיו במיוחד, מאחר שרבים בבירור עובדה שעכשיו, כשהמחלקה מתמלאת שוב, אני עדיין שם, לא מוותרת עליה. אלה כוחות פנימיים שמתגלים כשאנחנו צריכים אותם".

אחמד זוכר מטופלת אחת, בת 50, שהגיעה בתחילת הגל השלישי למחלקה לטיפול נמרץ קורונה, בהכרה מלאה. "קיבלתי אותה למחלקה, דיברתי איתה קצת ועזרתי לה להתאקלם", הוא מספר. "בשעה 15:00 סיימתי את המשמרת. למחרת גיליתי שהמצב שלה הידרדר אחר כך. בשעה 18:00 היא עברה הנשמה, וב-21:00 נפטרה. "כל מוות הוא קשה לעיכול. אבל כשמדובר באישה צעירה יחסית, שבבוקר דיברה כרגיל ובערב כבר לא היתה בין החיים, זה לא פשוט. עד היום אני לא מצליח לעכל מוות כזה. פשוט לא מבין אותו".

אז למה אתה ממשיך לעבוד במחלקת הקורונה? בגלל המחויבות. התחלתי תהליך, ואני רוצה לסיים אותו. והיו לי גם הרבה מקרים שבהם הצלחתי להציל חולים. אני מסתכל גם על נקודת האור הזאת, עם תקווה שאוטוטו הקורונה תיגמר. עד היום, חוץ מהפוגה של שלושה שבועות בין הגל הראשון לשני, המחלקה לטיפול נמרץ קורונה לא הפסיקה לעבוד. גם כשהחולים נחשבו למחלימים, הם עדיין היו במיטות של המחלקה".

batchene@gamil.com

יבגניה עדיין בקשר עם בני משפחה של אחד החולים, שנפטר מקורונה בשנה שעברה. "הוא היה אדם מבוגר ואושפז במצב קשה, עם בלבול שאופייני להרבה חולים מבוגרים. בני המשפחה שלו היו בבירור, אחרי שחלו גם הם, וראיתי שהוא לא מצליח לדבר איתם בטלפון בצורה ברורה. אז צילמתי אותו לסרטון קצר ושלחתי להם. "אחרי שהסתיימה המשמרת שלי נכנסתי לאוטו ולא הייתי רגועה. החולה היה יציב מבחינה קלינית, אבל הרגשתי שמשוה לא בסדר. התקשרתי לבן שלו ושאלתי אם יש מישהו שלא בבירור, ויכול לבוא. זה היה בשלב שבו בני משפחה הורשו להיכנס עם אישור מיוחד, ואמרתי להם שנראה לי שחשוב שמישהו יישב איתו כמה דקות. הוא היה כל כך מסכן.

"השגתי אישור מיוחד מהרופא במחלקה להכניס אליי בן משפחה, והבת שלו הגיעה לבית החולים. חמש דקות אחר כך, הוא נפטר.

"אחרי כמה ימים המשפחה שלו התקשרה אליי והודתה לי בהתרגשות על שנתתי לו את הזכות לראות ולשמוע מישהו מהמשפחה לפני מותו. זו הסיבה שגם היום אני מוכנה להיות כאן, במחלקה הזאת, כי אני מבינה את החשיבות של העבודה כאן".

לאה לא תשכח איך נלחמה בגל השלישי על חייו של חולה בן 60, שמצבו הידרדר במהירות. "המשפחה שלו היתה בחוץ, מתחננת שנעזור לו. אנחנו נלחמים תמיד, על כל החולים, אבל האדם הזה נפטר במשמרת שלי, וזה כל כך כאב לי. הילדים שלו, שעמדו בחוץ, היו בגיל של הילדים שלי.

"למרות שאת יודעת שלפעמים זה לא בידיים שלך, יש תחושה של כישלון. שאולי היה אפשר לעשות עוד משהו, ואנחנו לא הצלחנו.

"זה בלט בעיקר בגל הקורם, שבו היו הרבה מאוד חולים קשים. את חלקם אפילו הכרתי אישית. אני דוברת צרפתית, אז לפעמים היו קוראים לי לדבר עם חולים דוברי צרפתית ונקשרתי אליהם יותר, כי הייתי הצינור שלהם לשאר הצוות. כשאת מתחברת לאנשים, יותר כואב לך כשהם לא שורדים. היו הרבה פעמים שחזרתי הביתה ובכיתי".

אז למה לעשות את זה שוב?

"יש גם מקרים מרגשים. בספטמבר האחרון היתה אישה שאושפזה במצב קשה כמה ימים לפני חתונת בתה. ביום החתונה ביקשנו מבני המשפחה שיביאו לה בגדים חגיגיים, שהיא הכינה מראש לחתונה. הם עזרו לה להתלבש ולהתאפר, והבת שלה הגיעה לפני האירוע לבית החולים עם שמלת הכלה, כדי שיוכלו להצט" לם ביחד מרחוק ולברך אחת את השנייה. בערב כמה מתנדבים ארגנו תזמורת קטנה במחלקה, שרו לאישה שירים ועשו לה שמח. זה היה מאוד מרגש.

"בהתחלה אנשים לא מצאו את הידיים והרגליים, אף אחד לא ראה כלום בגלל הצינור והביגוד. כבר מהרגע הראשון עברנו לעבודה של 12 שעות במשמרת, במחלקה חדשה, שבה לא הכרתי אף אחד מהצוות. נתנו לנו הדרכה קצרה על המיקום של כל דבר במחלקה, וזהו. תוך כדי עבודה למדנו איך לדבר באינטרקום עם מי שבחוץ, איך לעזור למטופל במקרה של הידרדרות נשימתית, ואיך להסתדר עם כל המיגון הזה".

מאז החולה הראשון, יבגניה לא עזבה את המחלקה. "אף פעם לא היינו עם אפס חולים", היא אומרת. "אחרי הגל הראשון, אני ועוד כמה אנשי צוות נשארנו כמה שבועות עם חולים בורדים. ואז התחיל הגל השני. היו לנו כל הזמן משימות סביב כמה מונשמים. בספטמבר 2020 היתה עלייה במאושפזים והמחלקה נדרה בין הקומות, עד שהתמקמה בקומה השלישית".

ביום שני השבוע היו במחלקת הקורונה בשערי צדק 56 חולים. יבגניה, שאחרי הגל הרביעי כבר חשבה שהכל נגמר, ממשיכה לעבוד שם במקביל לעבודתה במחלקת אף אוזן גרון.

"יהיה לי קשה יותר להתחיל עכשיו משהו חדש", היא מחייכת. "אני יודעת שאני יכולה להישאר ב'בית' הזה של הקורונה, שבו יש לי ניסיון. היום אני גם קצת יותר מפקדת לעבוד במחלקה רגילה. במחלקת הקורונה אני מוגנת היטב; במחלקה רגילה משתמשים במסכה רגילה, המטופלים שוכבים זה לצד זה בלי מסכה, ואי אפשר לדעת אם ומתי הם יתגלו כחיוביים.

"זה לא קל, זו לא עבודה פשוטה, אבל אני כבר רגילה. בכל פעם שאני רואה אנשי צוות שעברו איתי בעבר במחלקת הקורונה, זה כמו לפגוש את החבר'ה מהמילואים".

הוריה של לאה, שניהם בשנות ה-60 לחייהם, חלו בקורונה בקיץ האחרון. "הם הרגישו קצת לא טוב, אבל החלימו ועברו את זה. מעט אחר כך, בספטמבר 2021, גם אחד הבנים שלי חלה. הוא טס לחו"ל עם אבא שלו ועם אחד מאחיו, ואחרי שחזר נכנס לבירור והתגלה כחולה. "זה הפחיד אותי. אפילו שאני אחות, אפילו שאני עור ברת בכל יום עם חולים, ואולי דווקא בגלל שאני עובדת כל היום עם חולים, היתה בי תחושת פחד כזו. אבל בזכות העבודה שאני עובדת עם חולי קורונה יכולתי ללבוש אמצעי מיגון ולהיכנס אליו לחדר, להרגיע אותו ולטפל בו. אחרי כמה ימים הוא הרגיש הרבה יותר טוב והחלים". גם שניים מילדיו של אחמד, הגדול והצעיר, חלו בקורונה בתחילת ספטמבר 2021. "הם נדבקו בבית הספר, ואמא שלהם היתה צמודה אליהם. אני מוגדרת כעובדת חינוך, ולכן הייתי עושה בדיקה בכל בוקר והולך לעבדו. תורה לאל, אני מעולם לא נדבקתי".

כל אחד מהארבעה ראה בשנתיים האלה עשרות ומאות חולים, ולכל אחד מהם יש את זה שהשאיר חותם בלב ובכטן.

כמאל: "היה לנו מטופל בן 54 שמצבו הסתבר, וכי שנכנסתי להנשים אותו, הוא בדיוק דיבר עם המשפחה שלו בטלפון. אמרתי לו בעדינות שאני כאן כדי לעזור לו ושצריך להנשים אותו, והוא הודיע את זה למשפחה שלו בכאב לב גדול. כמעט התחלתי לבכות ביחד איתו, אבל לחצתי לו את היד והבטחתי שלא אעזוב אותו. לאורך כל התהליך, ושאני מאמין שעוד אראה אותו.

"התחלנו להנשים אותו, ומעט אחר כך הוא נכנס לדום לב, עבר החיאה וחזר לנשום. אחרי חודש ועשרה ימים הוא השתחרר מבית החולים, על הרגליים. זה נותן לי המון כוח, הידיעה הזאת שגם לחולים האלה יש תקווה". כמאל היה גם בצוות שטיפל בחי שאוליאן ז"ל, אחד ממטתגרי החיסונים הידועים, שנפטר בבית החולים וול-פסון בספטמבר האחרון. "למרות כל מה שהוא חשב על החיסון, הוא הסתכל לי בעיניים ואמר שאנשים לא יודעים איזו עבודה קודש אנחנו עושים, ושצריך לצלם אותנו כדי שידעו", אומר כמאל. "אמרתי לו שזה חלק מהעבודי דה שלנו, לשמור על כל מטופל כאילו הוא בן משפחה. "כשסיפרו לי מי הוא, שאלתי אותו אם הוא עדיין מתגמד לחיסונים. הוא כבר לא ידע מה לענות".

